

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ

28.02.2014

Харків

№ 1/1

Заслухавши і обговоривши доповідь заступника директора Державного архіву Харківської області (далі – Державний архів) Юдіної Л.М., колегія відзначає, що діяльність Державного архіву та інших місцевих архівних установ Харківської області (архівні відділи районних державних адміністрацій (далі – РДА) та міських рад міст обласного значення (далі – міськрад) упродовж 2013 року була спрямована та здійснювалася на виконання завдань, передбачених Планом розвитку архівної справи в області на 2013 рік, Планом заходів Державного архіву щодо здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ та таких, що підлягають включенню до нього, на 2009-2019 роки, та відповідно до указів Президента України, постанов, розпоряджень та доручень Кабінету Міністрів України, наказів та доручень Державної архівної служби України (далі – Укрдержархів), розпоряджень та доручень місцевих державних адміністрацій, наказів та доручень заступника директора Державного архіву.

Здійснювалися заходи, спрямовані на вирішення найнагальнішої проблеми в архівній галузі області – проблеми відсутності вільних площ для комплектування Державного архіву документами Національного архівного фонду (далі – НАФ), зміцнення матеріально-технічної бази архівних установ області, розгалуження мережі трудових архівів тощо.

Зокрема, з метою вирішення питання щодо будівництва окремої будівлі для розміщення в ній Державного архіву, обласною державною адміністрацією спільно з Державним архівом проведено низку заходів, у результаті яких рішенням XXIII сесії Харківської міської ради VI скликання від 17 квітня 2013 року № 1094/13 «Про надання дозволу на розроблення документації із землеустрою для будівництва, експлуатації та обслуговування об'єктів» Державний архів одержав дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею, орієнтовно, 1,3800 га, яка належить територіальній громаді м. Харкова, для будівництва архіву по вул. Лосівська, 21 та подальшої експлуатації об'єкту.

Рішенням XXII сесії Харківської обласної ради VI скликання від 20 червня 2013 року затверджено Програму розвитку архівної справи на 2013 – 2016 роки, в якій передбачено заходи з розроблення проекту відведення земельної ділянки під будівництво архівного комплексу, техніко-економічного обґрунтування, проектно-кошторисної документації, проведення експертизи цінності техніко-економічного обґрунтування (орієнтовна вартість – 10 млн. грн.) та будівельних робіт (орієнтовна вартість – 198 млн. грн.) за рахунок коштів державного бюджету.

За рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету Державного архіву розроблено проект землеустрою для будівництва спеціалізованої

споруди для розміщення в ній Державного архіву, її експлуатації та подальшого обслуговування. Даний проект землеустрою затверджений рішенням 26 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 25 грудня 2013 року.

У вищезазначеній Програмі передбачено заходи з реалізації проекту будівництва окремої споруди для розміщення в ній Державного архіву (орієнтовна вартість – 208 млн. грн. з державного бюджету) та заходи зі створення сприятливих умов для забезпечення якісного надання архівних послуг громадянам, які звертаються до архівних установ (орієнтовна вартість для їх реалізації – 3 432 тис. грн. з обласного бюджету).

Поточного року на кошти (62 тис. грн.), виділені за Програмою, Державним архівом придбано меблі (столи (26 штук) та стільці (85 штук), 4 багатофункціональних пристрої Xerox: 2 формату А-3, один із них – кольоровий, та 2 формату А-4.

Упродовж 2013 року сесією Дворічанської районної ради затверджено Програму підтримки розвитку архівної справи у Дворічанському районі на 2013-2015 рр.

За підсумками 2013 року в усіх 27 районах та у 4 (із 6) містах обласного значення Харківської області розроблено програми розвитку архівної справи на 2011 (2012)-2015 (2016) роки. Фінансування заходів, спрямованих на розвиток архівної справи на території м. Лозова здійснювалося за рахунок коштів, передбачених у Програмі соціально-економічного розвитку м. Лозова на 2013 рік.

Архівними відділами РДА та міськрад області у звітний період підготовлено:

5 проектів рішень сесій органів місцевого самоврядування:

- Балаклійської, Близнюківської, Зміївської, Ізюмської районних рад та Чугуївської міськради щодо створення на території цих районів та міста трудових архівів;

- Чугуївської міськради «Про виконання Програми забезпечення збереженості документів НАФ України в Архівному відділі Чугуївської міськради на 2012-2013 роки»;

- районних рад (Богодухівської, Дергачівської, Красноградської та Харківської) про прийняття нової редакції Програми підтримки розвитку архівної справи на 2011 (2012)-2015 (2016) роки;

- Чугуївської районної ради «Про хід виконання Програми розвитку архівної справи у Чугуївському районі на 2011-2015 роки»;

проект рішення:

- виконавчого комітету Люботинської міськради «Про організацію роботи щодо перевірки стану діловодства з архівної справи в структурних підрозділах Люботинської міської ради, підприємствах, установах, організаціях комунальної форми власності» та «Про стан діловодства і архівної справи та стан збереження документів НАФ України, що зберігаються в структурних підрозділах Люботинської міської ради, на підприємствах, в установах та організаціях комунальної форми власності» тощо.

проекти розпоряджень:

- голів усіх 27 РДА про затвердження нового Положення про архівний відділ районної державної адміністрації з урахуванням Методичних рекомендацій із розроблення Положення про архівний відділ районної, районної у місті Києві і Севастополі державної адміністрації, затверджених наказом Укрдержархіву від 18.01.2013 № 4. За результатами даної роботи усі 27 архівних відділів РДА мають нові положення, в яких визначено їх статус як статус юридичної особи;

- голови Красноградської РДА «Про стан розвитку архівної справи в районі» та «Про затвердження плану заходів для виконання районної Програми підтримки розвитку архівної справи на 2013 рік»;

- Лозівського міського голови «Про призначення персоналу по експлуатації газового обладнання в приміщенні архівного відділу Лозівської міської ради» від 31.10.2013 року № 349;

- голови Чугуївської РДА «Про стан ведення архівної справи та діловодства в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях Чугуївського району»;

- Чугуївського міського голови «Про введення в дію в архівному відділі виконавчого комітету Чугуївської міськради процедури якості ПЯ 21.13 «Порядок надання архівних довідок»» та ін.

Підготовлено проекти рішень колегій:

- спільного засідання колегії Близнюківської РДА та зборів адміністративно-господарського активу району «Дотримання умов зберігання архівних документів на підприємствах, в установах та організаціях»;

- рішення колегії Чугуївської РДА «Про стан ведення архівної справи та діловодства в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях Чугуївського району».

На виконання низки розпоряджень Кабінету Міністрів України, наказів та доручень Укрдержархіву щодо участі державних архівів у заходах з увічнення пам'яті про події Великої Вітчизняної війни та її учасників на 2011-2015 роки, та з підготовки та відзначення 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників та 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, у Державному архіві та архівних установах області тривали роботи з виявлення документів із воєнної тематики. З підсумками проведеної роботи Державним архівом підготовлено переліки документів на тему: «Місто Харків: від початку окупації до визволення (1941-1943 роки)» (про події перших місяців війни, життя населення міста під час окупації, наступальні дії Червоної Армії на харківському напрямку; тематичну добірку та перелік документів з історії партизанського руху в Харківській області, опубліковано 2 статті на шпальтах місцевих газет, проведено 5 виставок архівних документів, серед яких найбільш значущою став спільний із Центральним державним науково-технічним архівом України виставковий проект «Харків у період окупації 1941-1943 років: до 70-річчя визволення». Дана виставка пройшла у рамках урочистих заходів, присвячених 70-річчю визволення м. Харкова від німецько-фашистських загарбників, які відбулися в Харківському історичному музеї.

У 2013 році двічі на базі Державного архіву відбулися зустрічі заступника голови-керівника апарату Харківської обласної державної адміністрації (ХОДА) В.В. Хоми з колективом архіву. Перша – у березні 2013 року (у вигляді співбесіди), у ході якої обговорювалися досягнення та пріоритети Державного архіву. Певна увага приділялася питанням забезпечення збереженості документів, розгалуження мережі трудових архівів в області, зміцнення їх матеріально-технічної бази, будівництва нового архівного комплексу у м. Харкові тощо. Вдруге заступник голови ХОДА відвідав архів 29 листопада 2013 року у рамках проведення прес-туру з представниками харківських ЗМІ. У ході даного заходу Василь Хома представив Державний архів, основні напрями його роботи та відповів на питання журналістів місцевих телеканалів: ОТБ, Tonis, Харьковские известия та газети «Слобідський край». Представники ЗМІ ознайомилися з роботою читального залу, умовами зберігання документів, роботою та наповненням сайту Державного архіву, з роботою відділу виготовлення копій та реставрації документів. Учасникам заходу були представлені документальні раритети архіву та його видання. Репортажі про проведення прес-туру вийшли в ефір 29 листопада на 7 телеканалі в передачі «Харьковские известия» та 03 грудня 2013 року на каналі «ОТБ».

Досить плідно працювали 2013 року дорадчі органи Державного архіву. Проведено 6 розширених засідань колегії, на яких розглянуто усі 31 заплановане питання.

Серед них, зокрема, питання про підсумки роботи Державного архіву та місцевих архівних установ області, структурних підрозділів Державного архіву за 2012 рік, перше півріччя та 9 місяців 2013 року, про виконання Державним архівом Програми перевіряння наявності документів (2009-2019 рр.) у 2013 році, про стан розсекречення документів тощо.

Частину питань розглянуто двічі. Це, зокрема, про стан роботи зі зверненнями громадян у Державному архіві та архівних відділах РДА й міськрад області, стан охорони праці та протипожежної безпеки, стан виконавської дисципліни, про організацію роботи з кадровим резервом тощо.

Поряд із цим розглянуто питання про стан організації діловодства та збереженості документів НАФ в архівному підрозділі Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту ХОДА.

На колегії Державного архіву також були заслухані доповіді 2-х начальників архівних відділів: Краснокутської РДА – Дубинки О.Л.: «Про роботу Архівного відділу Коломацької РДА Харківської області» та Коломацької РДА – Дубінка Л.Г.: «Про стан роботи Архівного відділу Краснокутської РДА Харківської області щодо забезпечення збереженості документів НАФ, надійної охорони приміщень та протипожежної безпеки».

26 грудня 2013 року вперше проведено спільне засідання колегій Державного архіву та Богодухівської РДА, на якому розглянуто питання «Про стан розвитку архівної справи в Богодухівському районі у 2011-2013 роках».

Відбулося 9 засідань Науково-методичної ради Державного архіву (НМР), з яких 1 – позапланове. На засіданнях НМР розглянуто та схвалено 17

тематичних переліків документів і матеріалів, підготовлених для експонування на виставках, з них для розміщення на сайті Державного архіву – 4; розглянуто та схвалено макети видання «Харківський архівіст» за 2013 рік та рукопису «Історія архівної справи на Харківщині», 5 методичних розробок та статті, підготовлені співробітниками Державного архіву.

Проведено 12 засідань експертно-перевірної комісії (ЕПК) Державного архіву, на яких розглядалися планові питання, зокрема, про результати роботи комісії у 2012 році та планові завдання на 2013 рік; пропозиції експертних комісій (ЕК) юридичних осіб щодо визначення строків зберігання документів, не передбачених діючими переліками документів; про визначення категорій фондів, що надійшли до Державного архіву у поточному році; про стан науково-технічного впорядкування документів на підприємствах, в організаціях та установах; про зміни у списку юридичних осіб – джерел формування НАФ, які передають документи на зберігання до Державного архіву, та розгляд списків, з якими працюють архівні відділи районних державних адміністрацій та міських рад Харківської області; описів справ, номенклатур справ, положень про ЕК та архівні підрозділи (архіви), інструкцій з діловодства, актів про вилучення для знищення документів, не внесених до НАФ, установ, підприємств та організацій міста й області, тощо.

З метою здійснення контролю за діяльністю архівних відділів РДА та міськрад області Державним архівом проведено 34 перевірки, з них – 33 тематичні та 2 комплексні.

27 тематичних перевірянь стану роботи архівних відділів РДА області здійснено у складі робочої групи спеціалістів – представників структурних підрозділів і апарату ХОДА на виконання Графіку вивчення роботи апаратів РДА, затвердженого головою ХОДА 19.12.2012 року. Також проведено 6 тематичних перевірянь архівних відділів міськрад міст обласного значення – на виконання Плану контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування області делегованих повноважень органів виконавчої влади на 2013 рік, затвердженого розпорядженням голови ХОДА 26.12.2012 року.

За підсумками перевірок проведено рейтингове оцінювання діяльності архівних відділів РДА щодо забезпечення збереженості архівних документів, покращення їх матеріально-технічного забезпечення та інше.

Поряд із цим проведено 2 комплексні перевірки стану роботи архівного відділу Харківської міської ради та комунального підприємства «Міський архів» м. Первомайськ Харківської області.

Здійснювався контроль за діяльністю архівних підрозділів (архівів) установ, організацій та підприємств списку № 1 – юридичних осіб-джерел формування НАФ, які передають документи на постійне зберігання до Державного архіву, у ході якого проведено 44 комплексних, 45 тематичних перевірки стану збереження документів НАФ та 4 контрольних перевіряння роботи архівних підрозділів та служб діловодства.

Здійснювався також контроль за діяльністю архівних підрозділів (архівів) установ, організацій та підприємств списку № 1 – юридичних осіб-джерел формування НАФ, які передають документи на зберігання до архівних відділів

РДА та міськрад області, у ході якого проведено 130 комплексних (найбільше архівними відділами Красноградської (25), Краснокутської (11), Нововодолазької (10) РДА та Харківської (10) міськради); 141 тематичну (найбільше архівними відділами Дергачівської (12), Валківської (10), Первомайської (9), Борівської (8) РДА та Харківської (6) міськради); 95 контрольних (найбільше архівними відділами Дергачівської (15), Богодухівської (6), Краснокутської (5) РДА та Люботинської (11) міськради) перевірянь.

З метою підвищення фахового рівня співробітників, які працюють з документами на підприємствах, в установах та організаціях, у 2013 році на базі Державного архіву проведено семінарське заняття з підвищення кваліфікації для 21 працівника, відповідального за архів та діловодство установ, підприємств та організацій міста Харкова й Харківської області з питань складання номенклатур справ та забезпечення збереженості документів.

На базі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна для спеціалістів, відповідальних за архів та діловодство університету (взяло участь 70 осіб), проведено практичний семінар із питань основних вимог при складанні номенклатури справ, проведення експертизи цінності документів.

Звітнього року двічі на базі Державного архіву проводилися семиденні семінари з підвищення кваліфікації для працівників діловодних, архівних та експертних служб підприємств, установ і організацій, у яких взяли участь 12 осіб.

Для працівників архівних відділів РДА міськрад області та трудових архівів проведено 5 семінарів, із них 4 – з підвищення кваліфікації працівників місцевих архівних установ (щоквартально) та 1 виїзний – з обміну досвідом працівників архівних відділів РДА та міськрад області на базі Чугуївської РДА та її архівного відділу. В означених семінарах взяли участь 134 слухачі.

Для новопризначених начальників архівних відділів (Лозівської, Краснокутської та Сахновщинської РДА) та 2-х головних спеціалістів (Дергачівської та Краснокутської РДА) проведено навчання з питань, що належать до їх компетенції.

Архівними відділами РДА у поточному році проведено 74 семінари з працівниками діловодних служб і архівних підрозділів підприємств, установ та організацій. Найбільшу кількість семінарів організували та провели архівні відділи Балаклійської – 5, Зміївської – 4, Краснокутської – 6, Красноградської – 4, Чугуївської – 4 РДА та Куп'янської – 4, Харківської – 6 міськрад.

Значна увага, як і в попередні роки, приділялась питанням забезпечення збереженості документів НАФ. Здійснено низку заходів, спрямованих на покращення їх фізичного стану.

У Державному архіві проведено складну реставрацію 28 358 аркушів справ дорадянського та радянського періоду, відремонтовано 12 994 аркуша справ, 22 м² карт, 1 201 аркуш газет; опрацьовано 643 од. зб. та підшито 348 од. зб.; опрацьовано описів справ та підшито справ фондів в загальній кількості 344 од. зб., опрацьовано 15 газет бібліотечного фонду Державного архіву. Крім того, відремонтовано 20 коробок та виготовлено 29 картотечних коробок.

Тривали роботи з виготовлення цифрових копій документів. На замовлення користувачів читального залу виготовлено 8 006 цифрових копій описів справ 7 фондів, з метою поповнення фонду користування архіву –85 968 цифрових копій документів із 103 справ дорадянського періоду.

Для забезпечення виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2010-2014 рр. у 2013 році перевірено наявність та фізичний стан 104 фондів загальною кількістю 138 150 справ, з них 14 635 справ страхового фонду, проведена перевірка наявності основних та допоміжних облікових документів: книги обліку надходжень документів на постійне зберігання; книги обліку руху фондів та справ; книги вибуття документів, книги обліку фондів і справ з особового складу; списків фондів дорадянського, радянського періодів та колишнього партійного архіву; реєстрів описів дорадянського, радянського періодів та колишнього партійного архіву. Всі основні та допоміжні облікові документи в наявності.

На виконання наказу Державної архівної служби України від 21.06.2012 № 104 «Про організацію роботи із науково-технічного опрацювання документів фондів у Державному архіві Харківської області та інших державних архівах» тривали роботи з науково-технічного опрацювання документів фондів № 4, Харківське губернське правління, та № 3, Канцелярія Харківського губернатора. За підсумками виконаної роботи визначено та уточнено фондову належність, систематизовано та підготовлено для ремонту, реставрації, брошурування та оправлення 40 019 аркушів, що складає 600 справ.

За цим напрямом роботи реставровано, відремонтовано, зброшуровано 24 470 аркушів і оправлено 218 справ, які повернені з відділу виготовлення копій та реставрації документів Державного архіву до його архівосховищ.

З метою забезпечення належного протипожежного режиму в будівлі по пр. Московському, 7 проведено капітальний ремонт електросилового устаткування, електроосвітлення та мереж (витрачено 296 168,18 грн. за рахунок коштів субвенції з місцевого бюджету державного бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів, виділених згідно з рішенням сесії Харківської обласної ради від 05.03.2013 р. № 658-VI).

Архівні відділи РДА та міськрад області також здійснювали заходи з поліпшення умов зберігання документів, забезпечення протипожежної безпеки та охорони архівосховищ.

Отримано додаткові приміщення архівними відділами Богодухівської (62,8 кв.м) та Коломацької (13 кв.м) РДА.

На 274, 25 пог.м. збільшилася протяжність стелажного обладнання в 8 архівних відділах: Балаклійської (16,65 пог.м.), Барвінківської (17,6 пог.м.) Близнюківської (30 пог.м.), Зміївської (52,4 пог.м.), Краснокутської (92,4 пог.м.), Лозівської (15 пог. м.) РДА та в 2-х архівних відділах Ізюмської (7 пог.м.) і Куп'янської (43,2 пог.м.) міських рад.

Поточного року проведено ремонт архівними відділами Богодухівської, Куп'янської та Лозівської РДА в 3-х приміщеннях загальною площею 413 кв.м.

В архівних відділах Близнюківської РДА та Куп'янської міськради встановлено протипожежну сигналізацію; в Архівному відділі Харківської РДА – автономну охоронну сигналізацію, в Архівному відділі Куп'янської РДА – систему автоматичної охоронної сигналізації, підключеної до центрального пульта.

В архівних відділах Борівської та Кегичівської РДА проведено обробку дерев'яних конструкцій вогнезахисним розчином (оброблено 235 пог.м.).

На державне зберігання у поточному році до Державного архіву від установ, підприємств та організацій, що перебувають у зоні його комплектування, надійшло 2 нових, 4 частини управлінських фондів та 1 частина фонду особового походження об'єднаного архівного фонду Р-6529, Видатні історики Харківщини, це документи доцента, заслуженого викладача Харківського Національного університету ім. В.Н. Каразіна Зайцева Бориса Петровича за 1948-2012 роки.

Всього у 2013 році взято на облік 3 087 справ на паперовій основі, з яких 3 027 справ управлінської документації та 60 справ особового походження.

Крім того за звітний період на державне зберігання надійшли документи зі спеціальними носіями:

- 10 од. обл./10 од. зб. фонових документів за 2012 рік;
- 65 од. обл./ 65 од. зб. фотодокументів за 1984 рік;
- 33 од. обл./5 од. зб. відеодокументів за 2012 рік;
- 550 од. обл./14 од. зб. фонду користування кінодокументів.

На виконання п. 2 наказу Укрдержархіву від 29 грудня 2011 № 139 «Про вжиття заходів щодо упорядкування та приймання документів НАФ на постійне зберігання, що знаходяться в архівних підрозділах підприємств, установ і організацій понад встановлені роки» та Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» в частині 10 статті 6, до Комунального підприємства «Міський архів» передано 12 759 справ з особового складу підприємств, установ та організацій, які надійшли до Державного архіву упродовж 1991-2011 років.

До архівних відділів РДА та міськрад області 2013 року надійшло 363 фонди загальною кількістю 27 936 од. зб .

Тривали роботи зі створення та розвитку науково-довідкового апарату до документів НАФ. У Державному архіві упродовж року вдосконалено 29 описів справ дорадянського періоду, що становить 1 616 справ управлінської документації. Тематично розроблено 1 управлінській фонд та складено 1 139 карток. Подокументно розроблено 153 справи протоколів засідань сесій районних рад і протоколів засідань Виконавчого комітету Борівської районної ради депутатів трудящих (ф.Р-5314) за 1953-1959 роки. Поодиначо розроблено 60 справ особового походження та складено 60 каталожних карток на особисті документи доцента, заслуженого викладача Харківського Національного університету ім. В.Н. Каразіна Зайцева Бориса Петровича.

Тривали роботи з каталогізації нефондових документів. Складено 65 каталожних карток на фотодокументи, 10 каталожних карток на фонові документи, 33 каталожні картки на відеодокументи.

Всі каталожні картки індексовані, систематизовані та включені до відповідних каталогів.

Здійснювалися роботи з поповнення систематичного каталогу: індексовано 15 382 каталожні картки, систематизовано та включено до систематичного каталогу 18 648 каталожних карток.

Продовжувалася робота з удосконалення систематичного та фотокаталогів Державного архіву: пересистематизовано та уточнено анотацій на 14 224 тематичних картках.

В архівних відділах РДА та міськрад області проводилася каталогізація фондів міських, районних, сільських та селищних рад. Всього складено 2 391 картку. Найбільшу кількість карток складено архівними відділами Вовчанської (150), Кегичівської (110), Богодухівської (100) РДА та Лозівської (120), Харківської (130) міськрад.

Тривала робота з виявлення унікальних документів у справах Державного архіву, у зв'язку з чим було переглянуто 1015 справ: з них 971 управлінську справу (561 справу дорадянського періоду (ф.-3, Канцелярія харківського губернатора за 1801-1803 рр.) та 410 справ радянського періоду (ф.Р-3585, Виконавчий комітет Харківського обласної ради народних депутатів за 1932-1934 рр.), які налічують 46 150 аркушів, а також 44 справи фондів особового походження: № 1010, харківського губернатора Грибовського Михайла Кириловича, № 1011, історика, доктора історичних наук, професора Харківського університету Рославського-Петровського Олександра Петровича.

Архівними відділами РДА та міськрад області з метою виявлення унікальних документів переглянуто 2 144 справи.

2013 року унікальних документів у фондах архівних установ області не виявлено.

В Державному архіві упродовж 2013 року переглянуто грифи секретності 1 734 матеріальних носіїв інформації (50 597 документів), з яких розсекречено 1 260 матеріальних носіїв інформації (27 354 документи), про що складено відповідні акти.

Досить активно упродовж звітнього року у Державному архіві велася робота з популяризації архівних документів: підготовлено 23 інформаційні листи з повідомленнями про відомості, виявлені в документах та друкованих виданнях Державного архіву, за воєнною та релігійною тематикою.

Зокрема, підготовлені переліки документів із фондів Державного архіву: «Місто Харків: від початку окупації до визволення (1941-1943 роки)» (про події перших місяців війни, життя населення міста під час окупації, наступальні дії Червоної Армії на харківському напрямку) та про діяльність партизанських загонів на окупованій території Харківській області, про командирів та комісарів партизанських загонів, спогади колишніх партизан та учасників Харківського підпілля були направлені до Головного управління освіти та науки Харківської обласної державної адміністрації, Департаменту освіти Харківської міської ради, 9 районних відділів освіти м. Харкова.

Інформаційні листи з переліком архівних документів за темою: «Жертвам Голодомору 1932-1933 років на Харківщині присвячується» були направлені до

Головного управління освіти та науки Харківської обласної державної адміністрації та Департаменту освіти Харківської міської ради.

Підготовлена тематична добірка документів з історії партизанського руху в Харківській області, про організацію партизанських з'єднань, загонів та їх діяльність на Харківщині направлена до Комісії у справах колишніх партизан Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років при Верховній Раді України.

У березні 2013 року, з метою підготовки Каталогу зруйнованих храмів та монастирів України, підготовлено та направлено до Українського інституту національної пам'яті перелік архівних документів щодо зруйнованих у період з 1914 по 1991 роки на території Харківської області православних храмів та монастирів.

Цифрові копії та переліки архівних документів, виявлених у Державному архіві, щодо висвітлення діяльності гетьмана П.Скоропадського; вшанування пам'яті Тараса Шевченка та подій, пов'язаних із його іменем; про учасників бойових дій на території інших держав, про бойові подвиги ветеранів війни та праці направлені до Укрдержархіву з метою їх подальшого використання в підготовці експозиції виставок.

Досить активно упродовж звітнього року була виставкова діяльність Державного архіву: підготовлено та відкрито 18 виставок архівних документів, серед яких 4 – у режимі on-line. Їх тематика була наступною:

- «Засновнику Харківського університету присвячується (до 240-річчя з дня народження В.Н. Каразіна)» (проводилася спільно з музеєм історії ХНУ ім. В.Н.Каразіна);

- «Життя, присвячене дітям» (до 125-річчя з дня народження А.С. Макаренка);

- on-line виставка: «Дробицький Яр: де пам'ять і туга зійшлися навіки (до Дня пам'яті жертв Голокосту)»;

- on-line виставка: «Великій Перемозі присвячується (до 68-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років)»;

- «Славна Україно! Маєш вільний рід» (до Дня українського козацтва);

- on-line виставка: «До 85-річчя закінчення будівництва Держпрому».

- «До 80-річчя створення Харківського державного академічного театру ім. О.С. Пушкіна»;

- on-line виставка: «Репресовані письменники (до Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні)»;

- «Видатний прозаїк Г.Ф. Квітка-Основ'яненко» (до 235-річчя з дня народження) та ін.

З експозиціями виставок ознайомилися студенти вищих навчальних закладів м. Харків, працівники Державного архіву, його відвідувачі та дослідники.

23 вересня 2013 року засоби масової інформації (ЗМІ), за сприянням прес-служби Харківської обласної державної адміністрації, відвідали виставку архівних документів «Нескорені та непереможні», присвячену Дню партизанської слави в Україні.

Серед представників ЗМІ були присутні кореспонденти обласного телебачення «ОТБ», обласного радіо, ТРК «Фора», «Фаворит», «Харьковские известия», Українського національного інформаційного агентства Укрінформ, газет «Слобідський край» та «Вечірній Харків».

Сюжети про виставку вийшли в ефір у вечірніх новинах місцевих телерадіокомпаній, розміщені на інтернет-порталах.

Архівні відділи РДА та міськрад області підготували та провели 41 виставку документів за такими темами: «До 90-річчя утворення Близнюківського району», «До 90-річчя утворення Богодухівського району», «Повернення правди» (до 80-ї річниці Голодомору 1932-1933 років на Україні), «Голодомор – біль без строку давності», «Не згасне свічка пам'яті. Сахновщани пам'ятають», «Народна пам'ять не згасає» (до 70-річчя визволення Валківщини), «Післявоєнна Дворічанщина», «До дня визволення Зачепилівського району від німецько-фашистських загарбників», «Золочів у період окупації», «22 вересня – День партизанської слави», «Стежками Великої Вітчизняної війни» «Герої Кегичівщини», «Мій краю, Зміївщино!», «День Державного прапора України і 22-а річниця незалежності України» та ін.

Найбільше виставок підготували архівні відділи Вовчанської (3), Кегичівської (4) РДА та Харківської міськради (3).

Тематика телерадіопередач та статей, підготовлених співробітниками Державного архіву та архівних відділів РДА і міськрад області, була присвячена, здебільшого, подіям Великої Вітчизняної війни, голодоморів в Україні та знаменним датам.

2013 року у Державному архіві відбулися 2 читацькі конференції за темами «Харківщина в період окупації (1941-1943 рр.)» та «Мій рідний краю, Слобожанщино!», у роботі яких взяли участь викладачі та студенти ВНЗів м. Харкова, представники Харківського історичного музею, Харківської обласної редакції «Книга Пам'яті України», редакційно-видавничої групи Харківського тому серії «Реабілітовані історією», Харківського музею Холокоста, краєзнавці, дослідники тощо.

У газеті «Дайджест.Е» за червень 2013 року (без дати) опублікована стаття: «Конференція в ГАХО «Харьковщина в период оккупации (1941-1943 гг.)».

13 грудня 2013 року в Державному архіві відбулася презентація збірника архівних документів «Війна очима дітей», підготовленого його авторським колективом.

У презентації взяли участь представники Центру краєзнавства ім. академіка П.Т. Тронька Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка, Центрального державного науково-технічного архіву України, Харківського історичного музею, Харківської обласної державної телерадіокомпанії, викладачі та студенти Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

Упродовж року в Державному архіві продовжувалася робота з підготовки довідкового видання «Анотований реєстр описів Державного архіву

Харківської області дорадянського періоду», яку заплановано завершити у 2014 році, та підготовлено макет видання «Архівне будівництво на Харківщині», що схвалений на засіданні Науково-методичної ради Державного архіву 17 грудня 2013 року (протокол засідання № 9).

Крім того, підготовлено до друку періодичне видання «Харківський архівіст» за 2013 рік (1 випуск на рік, обсягом 5,0 друк. арк.).

Для студентів ВНЗів м. Харкова проведено 13 навчально-ознайомчих екскурсій та практичних занять, під час яких поінформовано про структуру Державного архіву, організацію його роботи, склад і зміст документів, умови їх зберігання, здійснення реставраційних робіт, публікаторську діяльність тощо.

В архівному відділі Харківської міськради проведено 4 практики для студентів Харківської державної академії культури, в яких взяли участь 10 осіб, та 1 екскурсія для студентів Харківського педагогічного університету за темою: «Великі люди минулого століття», в якій взяли участь 20 осіб.

Плідною була співпраця із ЗМІ.

Упродовж 2013 року Державний архів взяв участь у 5 радіо та 10 телепередачах.

13 грудня 2013 року відбулася презентація збірника архівних документів «Війна очима дітей», на якій були присутні представники Харківської обласної державної телерадіокомпанії. 18 грудня 2013 року у рамках програми «На жорнах війни» зазначеної телерадіокомпанії вийшов в ефір обласного радіо сюжет про презентацію збірника архівних документів «Війна очима дітей», підготовленого авторським колективом Державного архіву.

24 січня 2013 року співробітники Державного архіву надали інтерв'ю журналістам телеканалу «Перша столиця» про роботу з архівними документами. Сюжет вийшов в ефір 03 та 05 лютого 2013 року у програмі «Перша столиця».

25 лютого 2013 року у Державному архіві пройшли зйомки ТРК «Симон» сюжету про роботу дослідників Державного архіву з документами генеалогічного характеру. Сюжет вийшов в ефір 02 березня 2013 року у програмі «Об'єктив-Новини».

23 вересня 2013 року ЗМІ за сприянням прес-служби Харківської обласної державної адміністрації відвідали виставку архівних документів «Нескорені та непереможні», присвячену Дню партизанської слави в Україні.

Серед представників ЗМІ були присутні кореспонденти обласного телебачення «ОТБ», ТРК «Фора», «Фаворит», «Харьковские известия», Українського національного інформаційного агентства Укрінформ, інформаційного агентства «Оплот-Інфо», газет «Слобідський край» та «Вечірній Харків».

Сюжети про виставку вийшли в ефір у вечірніх новинах місцевих телерадіокомпаній 23 вересня 2013 року, а саме: телекомпанії «Фаворит ТВ», телекомпанії «Фора ТК», Харківської обласної державної ТРК «ОТБ», 7 каналу «Харьковские известия» та розміщені на Інтернет-порталах.

13 листопада 2013 року головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Сафонова О.В. взяла участь у підготовці телесюжету

у рамках телемарафону пам'яті жертв Голодоморів в Україні для Харківської обласної державної телерадіокомпанії, що вийшов в ефір 23 листопада 2013 року.

24 грудня 2013 року заступник директора Державного архіву Харківської області Юдіна Л.М. надала інтерв'ю у прямому ефірі на каналі ОТБ з нагоди Дня працівників архівних установ.

Начальники архівних відділів Красноградської, Чугуївської РДА та Харківської міськради виступили з інформацією про роботу своїх архівних відділів на місцевих телеканалах.

Також архівними відділами РДА області проведено 8 виступів на радіо. Серед них такі: «Про розвиток архівної справи в Балаклійському районі за 2013 рік та про необхідність створення КП «Балаклійський трудовий архів»», «Прийом громадян та надання довідок соціально-правового характеру», «Упорядкування документів», «До Дня працівників архівних установ».

Найбільше радіопередач підготували архівні відділи Балаклійської (2) та Дворічанської (2) РДА.

За звітний період співробітниками Державного архіву підготовлено 13 статей, 7 з яких розміщено на шпальтах місцевих періодичних видань:

- Макарова М.М. Довідки з віковою історією // «Слобідський край». – 2013. – 10 січня. – № 4;

- Сафонова О.В. Правду дізнаєшся в архіві (до 125-річчя від дня народження А.С.Макаренка) // газета Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди «Учитель». – 2013. – 03 травня. – № 4 (209);

- Долуда О.О. Они приближали победу над врагом // Харьковские известия. – 2013. – 22 липня. – № 87;

- Сафонова О.В. Из истории Старохарьковского (Куряжского) Преображенского монастыря // ежемесячное издание Свято-Покровского мужского монастыря «Покровский вестник». – 2013. – серпень;

- Скрипникова Н.В. Конская голова или символ Харькова // Харьковские известия. – 2013. – 24 серпня. № 101-102;

- Сафонова О.В. Ім'я в архівних документах (до 240-річчя від дня народження засновника Харківського університету В.Н. Каразіна) // Архіви України. – 2013. - вип. 4 (286) ;

- Долуда О.О. Колесо Долі Івана Бакуліна // Слобідський край. – 2013. – 26 вересня. – № 115.

Заступником директора Державного архіву підготовлено 2 статті («Депортація етнічних українців із Польщі до Харківської області: організація прийому та улаштування (1945-1946 роки)» та «Про збитки та злочини, заподіяні німецько-фашистськими загарбниками у м. Харків під час окупації 1941-1943 років: факти з документальних джерел, що зберігає Державний архів Харківської області») та рецензію на видання «Город и война: Харьков в годы Великой Отечественной войны», які направлено до редакції науково-практичного журналу «Архіви України».

Головний спеціаліст відділу організації та координації архівної справи Коптева О.С. підготувала статтю: «Про роботу веб-сайту Державного архіву Харківської області» для розміщення у Матеріалах XVI міжнародної Науково-практичної конференції «Короленківські читання 2013».

Крім того, спеціалістами Державного архіву підготовлені статті та інформації, що увійшли до науково-інформаційного видання Державного архіву «Харківський архівіст».

15 січня 2013 року у газеті «Вечерний Харьков» опубліковано інтерв'ю заступника директора Державного архіву Юдіної Л.М. «Областной архив собирается справить новоселье».

У звітному році в архівних відділах РДА та міськрад області, з метою популяризації архівних документів, тривала робота з підготовки публікацій для преси: в районних та міських газетах опубліковано 46 статей за такими темами:

- «Сховище пам'яті» (Архівний відділ Близнюківської РДА);
- «Їх імена вписані в історію району», «Борівщина... від батька до сина» (Архівний відділ Борівської РДА);
- «Архів працює для потреб громадян» (Архівний відділ Великобурлуцької РДА);
- «Окупанти-грабіжники» (Архівний відділ Золочівської РДА);
- «Зберегти для майбутніх поколінь» (Архівний відділ Первомайської РДА);
- «70-ти річчя визволення Лозівщини від фашистських загарбників» (Архівний відділ Лозівської міськради);
- «Немецький Сталинград не удался» (Архівний відділ Харківської міськради) та ін.

Найбільшу кількість статей підготували архівні відділи Балаклійської (2), Дворічанської (2), Золочівської (2), Новодолазької (2) та Печенізької (2) РДА.

Упродовж 2013 року певна увага приділялась питанням задоволення потреб громадян в одержанні ними інформації за архівними документами.

У читальних залах Державного архіву працювало 428 користувачів, з них 30 – іноземних; кількість відвідувань становила 4 163 рази. Для роботи користувачам було видано 9 462 справи.

Читальні зали архівних відділів РДА та міськрад області прийняли 177 вітчизняних користувачів, яким було видано 2 974 справи.

3 лютого 2013 року для зручності користувачів читального залу, дослідників та громадян, які звертаються до Державного архіву, у ньому запроваджено послугу «онлайн-консультації» (Skype).

Наводилися довідки за зверненнями громадян, які потребують соціального захисту. Зокрема, Державним архівом виконано 360 тематичних запитів, 247 генеалогічних, 310 запитів за актами цивільного стану, 1 651 запит соціально-правового характеру; архівними відділами РДА та міськрад області – 2 709 тематичних запитів та 16 374 запити соціально-правового характеру.

Кількість звернень від громадян, розглянутих на особистому прийомі в Державному архіві, становила 2 305, в архівних відділах РДА та міськрад області – 9 992 звернення.

Упродовж 2013 року було значно активізовано роботу з розгалуження мережі трудових архівів в області, у ході якої створено 123 трудові архіви: у Балаклійському (1), Близнюківському (1), Борівському (1), Валківському (4), Великобурлуцькому (1), Дергачівському (1), Зміївському (1), Золочівському (8), Ізюмському (1), Кегичівському (13), Красноградському (1), Краснокутському (13), Куп'янському (16), Новововодолазькому (1), Первомайському (8), Печенізькому (1), Сахновщинському (16), Чугуївському (19), Шевченківському (15) районах та при Чугуївській міськраді (1).

Підводячи підсумки роботи архівних установ області у 2013 році, слід зазначити, що за підтримки місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування ними проводиться значна робота зі збереження документального надбання Слобожанщини, його поповнення та активного використання інформації, що в ньому міститься.

Враховуючи викладене вище, колегія **вирішує**

1. Звіт про підсумки роботи Державного архіву Харківської області та архівних установ області у 2013 році, визначення завдань на 2014 рік взяти до відома.

2. Визначити на 2014 рік пріоритетними напрямками діяльності Державного архіву Харківської області та архівних установ області:

2.1. Здійснення заходів, спрямованих на будівництво окремої будівлі для розміщення в ній Державного архіву Харківської області;

2.2. Зміцнення матеріально-технічної бази, забезпечення належного стану збереженості, надійної охорони та протипожежної безпеки архівних приміщень;

2.3. Забезпечення виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2010-2014 рр. у повному обсязі;

2.4. Забезпечення виконання у 2014 році Плану-графіку першочергового приймання на постійне зберігання документів, що зберігаються в установах – джерелах комплектування Державного архіву та архівних відділів районних державних адміністрацій (міських рад) Харківської області понад встановлені роки.

3. Керівництву Державного архіву Харківської області:

3.1. Забезпечити продовження роботи з розсекречування документів, створених за часів СРСР.

4. Архівним відділам районних державних адміністрацій та міськрад області:

4.1. Забезпечити виконання у 2014 році усіх планових показників, передбачених планом розвитку архівної справи Харківської області на 2014 рік у повному обсязі.

4.1. З метою належного виконання зазначеного у пункті 2.4 рішення колегії забезпечити передачу документів тимчасового терміну зберігання до трудових архівів.

5. Питання про стан виконання плану розвитку архівної справи Державного архіву Харківської області та архівних установ області за підсумками I-го півріччя 2014 року розглянути на засіданні колегії Державного архіву Харківської області у II-му півріччі 2014 року.

Термін виконання: липень 2014 року.

**Головуюча на колегії,
Заступник директора архіву**

Л.М. Юдіна

Секретар колегії

О.С. Гнезділо